

Sygn. akt III AUa 431/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SSA Małgorzata Rokicka - Radoniewicz
Sędziowie:	SA Bogdan Świerk (spr.) SA Elżbieta Czaja
Protokolant: sekr. sądowy Bożena Karczmarz	

po rozpoznaniu w dniu 9 sierpnia 2012 r. w Lublinie

sprawy Z. C. , M. C. , S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek apelacji wnioskodawców: Z. C., M. C. oraz S. S.

od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Lublinie

z dnia 16 lutego 2012 r. sygn. akt VII U 423/12

oddala apelacje.

III AUa 431/12

UZASADNIENIE

Trzema oddzielnymi decyzjami z dnia 4 kwietnia 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia zdrowotne od dnia 1 stycznia 2011r. wynoszą: dla Z. C. kwotę 2 704,31 zł, dla M. C. kwotę 5 408,62 zł i dla S. S. także kwotę 5 408,62 zł.

Jednobrzmiące odwołania od tych decyzji złożyli wszyscy ubezpieczeni, w których zakwestionowali ich prawidłowość. W ocenie odwołujących się zakwalifikowanie ich przez organ rentowy jako osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą jest nietrafne, bowiem mimo, że zawiązali oni spółkę jawną pod nazwą Gospodarstwo Rolne (...) to spółka ta prowadziła prawie wyłącznie działalność rolniczą. Przychody spółki z działalności pozarolniczej występowały sporadycznie i w niewielkich rozmiarach. Od przychodów osiągniętych z działalności rolniczej nie jest naliczany podatek dochodowy. Dlatego, według ubezpieczonych, w tej sytuacji składka na ich ubezpieczenie zdrowotne

powinna być obniżona do 0 zł. na co pozwala przepis art. 83 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (dalej podawanej jako ustawa zdrowotna), w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2011 r.

Postanowieniem Sądu Okręgowego – Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 23 listopada 2011 r. (k.7 akt sprawy) sprawy z odwołań wszystkich tych ubezpieczonych zostały połączone do ich łącznego rozpoznania a także rozstrzygnięcia.

Po ich rozpoznaniu Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie wyrokiem z dnia 16 lutego 2012 r. oddalił odwołania tych ubezpieczonych. Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na poniższych ustaleniach faktycznych oraz ich ocenie prawnej: Z. C., S. S. i M. C. są współnikami spółki jawnej o nazwie Gospodarstwo Rolne (...) z siedzibą w C.. W dniu 4 września 2009 r. wspólnicy tej spółki dokonali zgłoszenia do ubezpieczeń zdrowotnych z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej. Od powyższej daty Z. C. miał dwa tytuły podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu: jako pracownik w Zakładzie (...) oraz jako współnik spółki jawnej o nazwie podawanej wyżej. S. S. miał trzy tytuły do podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu: skutek pobieranej emerytury, prowadzonej własnej i odrębnej pozarolniczej działalności gospodarczej oraz jako współnik cytowanej wyżej spółki jawnej. Również trzy tytuły do podlegania takiemu ubezpieczeniu miał także M. C.: jako pracownik Zakładu (...), prowadzonej własnej i odrębnej pozarolniczej działalności gospodarczej oraz jako współnik już wymienianej spółki jawnej. Do lutego 2011 r. wspólnicy tej spółki samodzielnie obliczali i opłacali składki na ubezpieczenia zdrowotne z tytułu bycia współnikami spółki jawnej niezależnie od pozostałych tytułów do podlegania przez nich ubezpieczeniom zdrowotnym. W dniu 9 marca 2011 r. wspólnicy spółki jawnej wystąpili do pozwanego organu rentowego z wnioskiem o zmniejszenie ich składek na ubezpieczenia zdrowotne do 0 zł. W załatwieniu tych wniosków pozwany wydał trzy decyzje z dnia 4 kwietnia 2011 r. od których ubezpieczeni wnieśli odwołania.

Analizując przepisy art. 83 ust.1 i ust.2 ustawy zdrowotnej, w ich aktualnie obowiązujących brzmieniach i art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że błędne jest przekonanie wnioskodawców, iż sam rolniczy charakter prowadzonej przez spółkę jawną działalności skutkuje ich wyłączeniem z osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Skoro tak, to wnioskodawcy jako osoby prowadzące taką działalność w spółce jawnej nie mogą skorzystać z przywileju obniżenia składki na ubezpieczenie zdrowotne do 0 zł. Dlatego ich odwołania jako niezasadne podlegały oddaleniu.

Apelacje od wyroku Sądu Okręgowego w imieniu wszystkich wnioskodawców wywiódł ich pełnomocnik adw. G. S. wnosząc o jego zmianę przez uwzględnienie odwołań jego mocodawców i obniżenie im - jako (...) spółki jawnej Gospodarstwo Rolne (...) i Wspólnicy sp. j” wysokości składek na ubezpieczenia zdrowotne do 0 zł.

Autor apelacji zarzucił naruszenie prawa materialnego – przepisu art. 83 ust.2 ustawy zdrowotnej przez błędną jego wykładnię wskutek uznania, że płatnik w rozumieniu tego przepisu jest tym samym podmiotem co płatnik o którym mowa w art. 83 ust.1 tej ustawy.

W uzasadnieniu apelacji wskazano, że z art.83 ust.2 ustawy zdrowotnej wynika reguła według której w przypadku nieobliczania zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od przychodów stanowiących podstawę wymiaru składki - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych - wówczas składkę na ubezpieczenie zdrowotne obniża się do 0 zł. Ta regulacja, w ocenie skarżącego, ma zastosowanie do sytuacji wnioskodawców.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje: już z uzasadnień odwołań wszystkich wnioskodawców wynika, że wiążą oni fakt zwolnienia działalności rolniczej od podatku dochodowego od osób fizycznych z własną sytuacją - współników spółki jawnej, jaką zawiązali. Z umowy spółki jawnej (k.85 akt sprawy) wynika, że działalność rolnicza spółki polegająca na produkcji roślinnej, zwierzęcej, sadowniczej i rybnej była i jest tylko wycinkiem przedmiotu jej działalności. Zgodnie z § 4 umowy spółki zajmować się ona może, między innymi, także działalnością usługową wspomagającą rolnictwo i następującą po zbiorach (pkt.3), wytwarzaniem produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych (pkt.5), produkcją wyrobów gdzie indziej nie sklasyfikowanych (pkt.6), sprzedają hurtową

plodów rolnych i żywych zwierząt (pkt.7), sprzedają detaliczną prowadzoną na straganach i targowiskach (pkt.9), transportem drogowym towarów (pkt.10).

Zgodnie ze słownikiem zawartym w art. 5 pkt.21 ustawy zdrowotnej osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, w rozumieniu tej ustawy, jest osoba zdefiniowana w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Ten ostatni przepis zalicza do osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą także wspólników spółki jawnej. Ustawodawca w tym przedmiocie nie zawarł żadnych wyłączeń. Tym samym poglądy wnioskodawców (uzasadnienie ich odwołań), że jako wspólnicy spółki jawnej zostali przez pozwany organ rentowy błędnie zakwalifikowani, jako prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą, nie tylko są nietrafne ale także nie znajdują żadnego uzasadnienia na gruncie prawa obowiązującego (de lege lata). Omawiana kwestia ściśle wiąże się z wykładnią art. 83 ustawy zdrowotnej, a zwłaszcza ust.2 tego przepisu, którego naruszenie zarzuca skarżący. Przepis ten odwołuje się do przychodów od których nie jest obliczana składka na podatek dochodowy od osób fizycznych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 361). Stąd niezbędnym stało się sięgnięcie do regulacji zawartych w tej ustawie. Jej art. 21 zawiera zwolnienia przedmiotowe od takiego podatku, od przychodów w nim enumeratywnie wskazanych. W pkt.63a są wymienione dochody uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej a w pkt.71 dochody ze sprzedaży produktów roślinnych i zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy lub hodowli. Wnioskodawcy nawet nie podnosili kwestii prowadzenia przez spółkę działalności na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. Gdyby jednak nawet tak było to dochody z pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej na terenie specjalnej strefy ekonomicznej jak też dochody uzyskane ze sprzedaży produktów roślinnych i zwierzęcych stanowią przychód spółki a nie jej wspólników. Przychody wspólników uzyskane w spółce to udziały w zysku przez nią osiągniętym, według wielkości wskazanych w umowie spółki (§ 10 umowy). Spółka jawna jest bowiem samodzielnym podmiotem i zgodnie z art. 8 § 1 § 2 ksh we własnym imieniu nabywa prawa i zaciąga zobowiązania, ma też zdolność procesową i prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą. Można zatem generalnie zgodzić się ze skarżącym, że przepis art. 83 ust.2 ustawy zdrowotnej może mieć zastosowanie do przychodów osiąganych z pozarolniczej działalności gospodarczej ale tylko wtedy, gdy wynika to z wyraźnej regulacji normatywnej. Należy jednak podzielić pogląd Sądu Okręgowego, że przepis ten nie znajduje zastosowania do sytuacji wnioskodawców. Będąc bowiem wspólnikami spółki jawnej są oni osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą i nie osiągnęli z tej działalności przychodów zwolnionych od podatku dochodowego od osób fizycznych. Stąd nie mogli skorzystać z przywileju nie obliczania zaliczki na podatek dochodowy od swojej działalności. Ciężył więc na nich obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenia zdrowotne w pełnej wysokości. Zauważyć też przy tym należy, że w doktrynie na gruncie poprzedniego stanu prawnego w tym zakresie (przed dniem 1 stycznia 2011 r.) wysunięty był pogląd, że z obniżenia składki na ubezpieczenie zdrowotne do wysokości zaliczki na podatek dochodowy – a tym bardziej w sytuacji gdy ta zaliczka nie była w ogóle obliczana – nie może skorzystać osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, bo ma ona obowiązek samodzielnie obliczać i odprowadzać składki na takie ubezpieczenie (zob. Andrzej Sidorko - teza 4 Komentarza do art. 83 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych – Wydawnictwo ABC 2010 r.). Wracając zatem do apelacji oczywistym stało się, że podniesiony w niej zarzut naruszenia prawa materialnego jest zupełnie chybiony a przez to jej wniosek nietrafny. Zaskarżony wyrok jest więc zgodny z prawem chociaż z inną motywacją jego zasadności. Powoduje to, że apelacjom ubezpieczonych należało odmówić słuszności i jako bezzasadne podległy one oddaleniu.

Z tych zatem względów i z mocy art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.